ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΣΤ΄ 28 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1928 ΑΡΙΘ. 4

ΚΑΡΔΙΑ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ *

Ἡ ἰδέα τῆς καρδίας παίζει πολὺ σπουδαῖον μέρος εἰς τὴν θρησκείαν καὶ τὴν ποίησιν ὅλων τῶν λαῶν. Ἀκόμη καὶ εἰς τὰς καθημερινάς μας συνομιλίας εἶναι τὸ σύμβολον, τὸ ὁποῖον μεταχειριζόμεθα περισσότερον διὰ νὰ ἐκφράσωμεν τὴν δύναμιν τῶν συναισθημάτων. Ὁ Ὀδυσσεὺς διελογίζετο καὶ ἐλάμβανεν ἀποφάσεις εἰς τὸ ἄδυτον τῆς καρδίας του. Οἱ μυστικισταὶ τῶν Ἰνδιῶν ἐτοποθέτουν τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, τὸ ἀληθινὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐγώ, εἰς τὴν καρδίαν. Εἰς τὴν Ἁγ. Γραφὴν συναντᾷ τις ἀνὰ πᾶν βῆμα τὴν ἔννοιαν ταύτην. Προφανῶς ἡ καρδία ἐκφράζει τὸ ὄργανον πάντων ἐν γένει τῶν συναισθημάτων καὶ ἰδίᾳ τοῦ θρησκευτικοῦ.

Ἡ δυσκολία εἶναι ὅτι εἰς τὴν καρδίαν ἀποδίδεται ὄχι μόνον τὸ συναίσθημα, ἀλλὰ καὶ αἱ πλέον ποικίλαι ἐνέργειαι τῆς διανοίας καὶ τῆς συνειδήσεως. Οὕτως ἡ καρδία σκέπτεται, ἐννοεῖ, ἀμφιβάλλει, πιστεύει. Ἐν δὲ τῇ βιβλικῇ γλώσσῃ «λέγω ἐν τῇ καρδίᾳ μου», σημαίνει «σκέπτομαι». Ἀλλαχοῦ ἡ καρδία εἶναι τὸ ὄργανον τῆς θελήσεως. Λαμβάνει ἀποφάσεις, ἔχει σκοπούς, γεννᾷ τὴν ἀγάπην. Διὰ τῆς καρδίας, ἢ ἐκ τῆς καρδίας, οἱ ἄνθρωποι ἀγαποῦν τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον των. Λέγομεν περὶ τῶν ἀγαπητῶν μας προσώπων ὅτι τὰ ἔχομεν «μέσα στὴν καρδιά μας», ὅτι «ἔχομε μ' αὐτὰ μιὰ καρδιά».

Ἀλλὰ καὶ ἡ συνείδησις, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, εἶναι «ὁ νόμος ὁ γεγραμμένος ἐν τῇ καρδίᾳ». Πᾶσα κατάστασις τῆς συνειδήσεως ἀποδίδεται εἰς τὴν καρδίαν. Αὕτη εἶναι γενικῶς τὸ ἐνσυνείδητον. Περικλείει ἐν ἑαυτῇ πάσας τὰς ἐνεργείας, τὰς ὁποίας ἡ ψυχολογία ἐρευνᾷ· δύναταί τις δὲ νὰ συνταυτίσῃ αὐτὴν πρὸς τὴν ψυχήν. Καὶ πράγματι ἡ Ἁγ. Γραφὴ ταυτίζει τὰς ἐννοίας τῆς καρδίας καὶ τῆς ψυχῆς ἐναλλάξ, τὰς ἐννοίας τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας.

Ἡ καρδία ὅμως περιλαμβάνει καὶ τῆς σωματικῆς ζωῆς τὰ φαινόμενα.

* Διάλεξις τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Φιλοσοφίας κ. Βισεσλάφτσεφ γενομένη πρὸς τοὺς φοιτητὰς τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου.

Πάντα τὰ φαινόμενα τῆς ζωῆς ἀπορρέουν ἐξ αὐτῆς καὶ ἐπιστρέφουν εἰς αὐτὴν καὶ ἐπιδροῦν ἐπ' αὐτῆς. Πᾶσα σωματικὴ τόνωσις τονώνει τὴν καρδίαν καὶ πᾶσα κατάχρησις βαρύνει αὐτήν. «Προσέχετε ἑαυτοῖς μήποτε βαρυνθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς καὶ αἰφνίδιος ἐπιστῇ ἐφ' ὑμᾶς ἡ ἡμέρα ἐκείνη» (Λουκ. 21, 34). Πᾶσα προσβολὴ κατὰ τῆς ζωῆς εἶναι προσβολὴ κατὰ τῆς καρδίας (Ἔξοδ. 9, 16). Ἰδοὺ διατὶ ἡ Γραφὴ παραγγέλλει: «Πάσῃ φυλακῇ τήρει τὴν σὴν καρδίαν, ἐκ γὰρ ταύτης ἔξοδος ζωῆς» (Παροιμ. 4, 23).

Ἐν τῇ ἀπειρίᾳ ταύτῃ τῶν ἐννοιῶν, ἡ ἔννοια τῆς καρδίας κινδυνεύει τελείως νὰ διασπασθῇ καὶ νὰ καταντήσῃ μόνον ἁπλῆ ποιητικὴ μεταφορά.

Ἐν τούτοις δὲν συμβαίνει τοῦτο. Ἡ ἔννοια τῆς καρδίας ἐν τῇ θρησκευτικῇ γλώσσῃ εἶναι σαφεστάτη· εἶναι τὸ κέντρον τῆς περιφερείας, ἀπὸ τοῦ ὁποίου δύνανται νὰ ἀναχωρήσουν ἀποκλίνουσαι ἀκτῖνες· εἶνε ἡ φωτεινὴ ἑστία, ἀπὸ τῆς ὁποίας δύνανται διάφοροι ἀκτῖνες νὰ ἐκπεμφθοῦν. Ἡ Γραφὴ οὕτως ἀποδίδει εἰς τὴν καρδίαν τὴν γνῶσιν, τὴν θέλησιν, τὴν ἀγάπην, τὴν συνείδησιν, τὰς αἰσθήσεις. Ἡ καρδία εἶναι εἰς ὅλας τὰς ἐννοίας τὸ κέντρον τῆς σωματικῆς, τῆς διανοητικῆς, τῆς συναισθηματικῆς ζωῆς.

Ἐν ἔτι δ' εὐρυτέρᾳ ἐννοίᾳ ἡ λέξις ***καρδία*** τίθεται ἀντὶ τῆς λέξεως ***κέντρον***· οὕτω δὲ γίνεται λόγος ἐν τῇ Γραφῇ περὶ τῆς καρδίας τῶν οὐρανῶν, τῆς θαλάσσης, τῆς γῆς, τῶν δένδρων. Καὶ φυσικῶς προκύπτει τὸ ἐρώτημα: ἡ ἔκφρασις «καρδία» δὲν εἶναι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀκριβῶς ὅ,τι εἰς τὴν ψυχολογίαν εἶναι γνωστὸν ὡς ἡ ἀρχὴ τῆς ἑνότητος καὶ τὸ κέντρον τοῦ ψυχικοῦ βίου; Δὲν εἶναι ἐντελῶς τὸ αὐτό. Ὑπάρχει τι ἐνταῦθα πολὺ βαθύτερον, ὑπάρχει τι τὸ θρησκευτικόν, τὸ ὁποῖον μένει ἀκατανόητον εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ψυχολογίαν, τὴν ἐμπειρικήν.

Πράγματι, ὅταν λέγωμεν «καρδία», ἐνοοῦμεν κέντρον τι κεκρυμμένον, βάθος τι ἀδιόρατον εἰς τὰ ἐξωτερικὰ βλέμματα. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δ' ἀκριβῶς ταύτην ἡ Γραφὴ ὁμιλεῖ περὶ τῆς καρδίας τῆς θαλάσσης καὶ τῆς γῆς, ὡς περὶ ἐκείνου, ὅπερ κρύπτεται εἰς τὸ μυστηριῶδες βάθος αὐτῶν. Ἀλλὰ δύναταί τις νὰ εἴ-

πῃ τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου, ἥτις εἶναι τὸ κεκρυμμένον κέντρον τῆς προσωπικότητος, τὸ ἀπρόσιτον εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἄλλων· δὲν δυνάμεθα νὰ εἰσδύσωμεν εἰς τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων συμπεραίνοντες ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ των. Αἱ καρδίαι τῶν πλησίον μας δὲν εἶναι διαφανεῖς. Ἴσως τοῦτο συμβαίνει κατ' εὐτυχίαν, διότι αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων τοῦ καιροῦ μας θὰ μᾶς ἐτρόμαζον διὰ τῆς ἀσχημίας των. Ἡ ἀγωγὴ τῆς καρδίας παρ' ἡμῖν ἔχει τοποθετηθεῖ εἰς πολὺ κατωτέραν μοῖραν καὶ οὐδόλως ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς τεχνικάς μας ἱκανότητας, εἰς τὴν τελείαν ἐπιστήμην μας, εἰς τὰ εὐρωπαϊκά μας ἀεροπλᾶνα. Αἱ καρδίαι διαχωρίζονται ἀπὸ ἕνα ἀδιαπέραστον τοῖχον· ὑπάρχει ὅμως μία δύναμις, ἡ ὁποία τὸν διαπερᾷ καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ὁ τοῖχος οὗτος σχεδὸν δὲν ὑφίσταται· ἡ δύναμις αὕτη εἶναι ἡ Ἀγάπη. Ἀλλὰ ὅπου δὲν ὑπάρχει ἡ Ἀγάπη, αὐτὸς ὁ τοῖχος εἶναι ἡ μεγαλυτέρα εὐτυχία, ἡ σοφία τῆς Προνοίας. Μᾶς προστατεύει ἀπὸ φοβερὰ καὶ φρικτὰ καὶ χυδαῖα θεάματα τῆς μικροπρεπείας καὶ τῆς κακίας, τὰ ὁποῖα ἐγκατεστάθησαν εἰς τὰς καρδίας.

Δὲν πρέπει ἐν τούτοις νὰ νομίζωμεν ὅτι τὸ ἔσχατον βάθος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι κεκλεισμένον μόνον διὰ τοὺς ἄλλους. Εἶναι ἀκατανόητον κατὰ μέγιστον μέρος καὶ εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν ἑαυτόν μας. Ὑπάρχουν πολὺ ὀλίγοι ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν ἑαυτοὺς καὶ πολὺ συχνὰ αὐταπατώμεθα εἰς ὅ,τι μᾶς ἀφορᾷ καὶ ἐνίοτε αὐταπατώμεθα ἐνσυνειδήτως φοβούμενοι νὰ ρίψωμεν εἰλικρινὲς βλέμμα εἰς τὴν ἄβυσσον τῆς καρδίας μας. Ἡ βαθυτέρα σοφία εὑρίσκεται εἰς τὸ περίφημον ἐκεῖνο ρητὸν τῶν Δελφῶν, τὸ ὁποῖον ὁ Σωκράτης ἠγάπα νὰ ἐπαναλαμβάνῃ, τὸ «γνῶθι σαὐτόν». Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων δὲν γνωρίζουν ἑαυτοὺς ὄχι μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὸν χαρακτῆρα, τὰ πάθη καὶ τὰ ἐλαττώματα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν βαθυτέραν ἀκόμη ἔννοιαν, δὲν γνωρίζουν τὴν ἀληθῆ πραγματικότητά των, τὸ πραγματικὸν «ἐγώ», ὅ,τι ὁ Χριστιανισμὸς ὀνομάζει ἀθάνατον ψυχήν, καρδίαν τῆς ψυχῆς. Ὁ Σωκράτης κατενόει ἄριστα ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι κεχωρισμένος ἀπὸ τῆς γνώσεως τοῦ ἑαυτοῦ του, ἕνεκα τῶν καθημερινῶν μεριμνῶν, τῶν φροντίδων τοῦ σώματος, τῆς ἐπιθυμίας τῶν σωματικῶν ἀπολαύσεων. Ὁ Χριστὸς λέγει: «τί ὠφελήσει ἄνθρωπος ἐὰν κερδίσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ»; Ὁμιλεῖ ἐνταῦθα ἀκριβῶς περὶ αὐτοῦ τοῦ τελικοῦ καὶ μυστηριώδους κέντρου τῆς προσωπικότητος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἔγκειται ὅλη ἡ ἀξία καὶ ὅλη ἡ αἰωνιότης.

Τὸ νὰ εὕρῃ τις τὴν αἰωνιότητα ταύτην ἰσοῦται πρὸς τὸ νὰ εὕρῃ τὸ πραγματικόν του ἐγώ, πρὸς τὸ νὰ ρίψῃ ἓν βλέμμα εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας του. Ὀλίγα πρόσωπα ἐπιτυγχάνουσι τοῦτο, πάντοτε δ' ἔχουσι τὸ συναίσθημα μιᾶς βαθείας ἐκπλήξεως, ὡσεὶ ἐπραγματοποιεῖτο νέα τις πνευματικὴ γέννησις, ἐκείνη, περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλεῖ ὁ Χριστός, ἤ, ἐὰν θέλετε, θεραπεία τις τῆς τυφλότητος. Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος θὰ ἤθελε νὰ ρίψῃ πραγματικῶς ἓν βλέμμα εἰς τὸ ἐσωτερικόν του βάθος, πρέπει ἀπολύτως νὰ ἀποβῇ ἄνθρωπος θρησκευτικός, πρέπει νὰ θερμανθῇ ἀπὸ τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα, συναίσθημα ἐνθουσιασμοῦ καὶ ρίγους πρὸ τῆς ἀβύσσου τῆς ἰδίας του καρδίας, πρέπει νὰ αἰσθανθῇ ἐντὸς ἑαυτοῦ «τὸν κόσμον ὅλον πλήρη τοῦ ἀπείρου», κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Leibnitz. Διότι ἡ θρησκεία ὁμολογεῖ ταὐτοχρόνως καὶ τὴν θειότητα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ θρησκεία συνίσταται εἰς τὸ νὰ εὕρωμεν τὸν Θεὸν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν τῷ Θεῷ. Ἡ ἀθεΐα δὲν εἶναι μόνον ἄρνησις τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' εἶναι ἀναγκαίως ἡ ἔλλειψις τῆς πίστεως πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἡ ἔλλειψις τῆς πίστεως πρὸς ἑαυτόν, πρὸς τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ἀθανασίαν ἑαυτοῦ. Ἡ ἀθεΐα πιστεύει ὅτι τὸ ἐγὼ εἶναι τὸ σῶμά μου, τὰ πάθη μου, αἱ ἐπιθυμίαι μου, αἱ κινήσεις καὶ αἱ πράξεις μου εἰς τὸν κόσμον. Ὅλα αὐτὰ εἶναι, ἐννοεῖται, παροδικά, φθαρτὰ καὶ ἐξαφανίζονται δίκην καπνοῦ. Εἰς αὐτὰ δὲν ὑπάρχει τίποτε, τὸ ὁποῖον νὰ εἶναι πράγματι τὸ βαθὺ ἐγώ μας. Ἡ ἀθεΐα εἶναι ἐπινόησις, ἡ ὁποία μένει πάντοτε εἰς τὴν περιφέρειαν, εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ ἀποβλέπει μόνον εἰς τὴν ἐξωτερικὴν μορφὴν τοῦ ὁρατοῦ κόσμου. Εἶναι ἡ ἄρνησις τοῦ μυστηριώδους κέντρου τῆς προσωπικότητος καί, κατὰ συνέπειαν, ἡ ἄρνησις τοῦ μυστηριώδους κέντρου τοῦ σύμπαντος. Διὰ τὸν ἄθεον δὲν ὑπάρχει ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, διότι δὲν εἰσδύει ποτὲ εἰς τὰ βάθη, παραμένων πάντοτε εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Βεβαίως δὲν ὑπάρχει τι εὐκολώτερον τοῦ νὰ παραμένῃ τις εἰς τὴν ἐπιφάνειαν· τὸ ἐπιπόλαιον εἶναι τὸ εὐκολώτερον, τὸ μᾶλλον διαδεδομένον. Ἡ ἀθεΐα εἶνα ἡ προχειροτέρα ἀντίληψις, ἡ ἀντίληψις τῶν πολλῶν.

Ὁ Ἀριστοτέλης λέγει ὅτι ἡ ἀρχὴ κάθε φιλοσοφίας εἶναι ὁ θαυμασμός· δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ ἀρχὴ κάθε θρησκείας εἶναι τὸ αἴσθημα τοῦ μυστηρίου, τὸ ρῖγος πρὸ τοῦ μυστηριώδους, ὁ σεβασμὸς τοῦ μυστηρίου. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἡ ἀθεΐα καὶ ὁ θετικισμὸς εἶναι θεωρίαι τόσον ἀντιθρησκευτικαί, ὅσον καὶ ἀντιφιλοσοφικαί. Δὲν θαυμάζουσι τίποτε καὶ δὲν σέβονται τίποτε. Ὁ εὐρωπαῖος σκε-

πτικιστὴς καὶ ἄθρησκος ἔχει ἀπολέσει τελείως τὸ συναίσθημα τοῦ θαυμασμοῦ· τὸ νὰ θαυμάζῃ τις εἶναι ἀνάρμοστον, κατ' αὐτόν, καὶ ἡ εἰρωνεία καὶ ὁ χλευασμὸς καὶ ὁ περιφρονητικὸς σκεπτικισμὸς θεωρεῖται ὡς ἔνδειξις πνεύματος λεπτοῦ. Πράγματι ὅμως δὲν εἶναι εἰ μὴ ἐκφυλισμὸς καὶ ἀπώλεια τῆς καρδίας, εἶναι ἡ «σκλήρυνσις τῆς καρδίας» κατὰ τὴν Γραφήν.

[Ἀκολουθεῖ τὸ τέλος]

ΑΙ ΠΕΡΙ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΑΡΓΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΥΤΟΚΡ. ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ

Ὁ θεσμὸς τῆς Κυριακῆς ἀργίας, ὡς καὶ ἄλλων θρησκευτικῶν ἑορτῶν, χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους, ἐτηρεῖτο δὲ αὐστηρῶς μέχρι τέλους, διὰ διαφόρων νόμων καὶ κανόνων τῶν Συνόδων τῆς Ἐκκλησίας μεταρρυθμισθεὶς καὶ ἐπεκταθείς.

Ὁ θεσμὸς οὗτος διέφερε τοῦ σημερινοῦ, διότι παρὰ Βυζαντινοῖς βάσιν καὶ σκοπὸν εἶχε τὴν θρησκείαν καὶ ἐκπλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων ὅλων τῶν τάξεων τοῦ λαοῦ, καὶ οὐχὶ τὴν ἀνάπαυσιν καὶ ψυχαγωγίαν τῶν ἐργαζομένων τάξεων καὶ τὰ θεάματα (ἅτινα καὶ ρητῶς ἀπηγορεύοντα), ὡς σήμερον, ὁπότε οὔτε κἂν λόγος γίνεται ἐν τῷ νόμῳ περὶ θρησκείας.

Οἱ ἐκκλησιαστικοὶ κανόνες δὲν ἐπέβαλον κατ' ἀρχὰς ἀναγκαστικῶς ν' ἀργῶσι τὴν Κυριακήν, ἀλλὰ μόνον ἐὰν δύναται ὁ λαὸς νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ κυρίως νὰ μὴ ἰουδαΐζουν ἀργοῦντες τὸ Σάββατον. Οἱ πολιτικοὶ ὅμως νόμοι ὥρισαν ν' ἀργῶσι ἀναγκαστικῶς.

Ὁ πρῶτος σχετικὸς κανων εἶναι ὁ ΚΘ΄ κανὼν τῆς ἐν Λαοδικείᾳ τοπικῆς Συνόδου τῷ 364 ἔχων οὕτω·

«Ὅτι οὐ δεῖ Χριστιανοὺς ἰουδαΐζειν καὶ ἐν Σαββάτῳ σχολάζειν, ἀλλὰ ἐργάζεσθαι αὐτοὺς ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. Τὴν δὲ Κυριακὴν προτιμῶντες εἴ γε δύναιντο, σχολάζειν, ὡς Χριστιανοί. Εἰ δὲ εὑρεθεῖεν ἰουδαϊσταὶ ἔστωσαν ἀνάθεμα παρὰ Χριστῷ».

Τοῦτο δὲ ὡρίσθη ὑπὸ τῆς συνόδου διότι «τὸ μὲν Σάββατον, ὡς καὶ τὄνομά του δηλοῖ, ἦτο ἑορτὴ καταπαύσιμος τοῦ παλαιοῦ νόμου, καθ' ἣν δὲν ἐργάζονται οἱ Ἰουδαῖοι. Ἡ δὲ Κυριακὴ ἦτο ἑορτὴ καταπαύσιμος τῆς νέας χάριτος τοῦ Εὐαγγελίου, δι' ὃ καὶ οἱ Χριστιανοὶ τῆς χάριτος ὄντες υἱοί, δὲν πρέπει νὰ ἑορτάζωσι καὶ σχολάζωσι τὸ Σάββατον. Καὶ τοῦτο σκοπεῖ νὰ καταπαύσῃ ὁ ἄνω κανών» [1].

Οὕτω ὁ Νικηφόρος ὁ ὁμολογητὴς λέγει «ὅτι δὲν πρέπει ***οὔτε νὰ ὁδοιπορῇ*** τις ἐν Κυριακῇ χωρὶς ἀνάγκην καὶ βίαν. Πρέπει δὲ οἱ χριστιανοὶ ***νὰ μὴ μεταχειρίζωνται*** τὴν κυριακὴν ἀργίαν καὶ τῶν ἄλλων ἑορτῶν, εἰς ***μέθας, παιγνίδια, τραγούδια καὶ ταραχάς***, ἀλλ' εἰς τὸ νὰ ***πηγαίνουν*** ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ νὰ ἀκροάζωνται τὰ θεϊκὰ λόγια, εἰς τὸ νὰ ἀναγινώσκουν τὰ ἱερὰ βιβλία, καὶ ἄλλας ἀγαθοεργίας νὰ κάμουν. Δι ὃ καὶ ὁ θεοφόρος Ἰγνάτιος (ἐπιστολὴ πρὸς Μαγνησίους) λέγει «ἕκαστος ἡμῶν σαββατιζέσθω πνευματικῶς, μελέτῃ νόμου χαίρειν, οὐ σώματος ἀνέσει, οὐκ ὀρχήσει καὶ κρότοις νοῦν οὐκ ἔχουσιν». Ὁ Ἅγιος Ἀμβρόσιος λέγει «ὅτι τὰς ἡμέρας τῆς ἀργίας δὲν πρέπει νὰ κάμνωμεν ἑορτὰς λαγνείας».

Ὁ Βαλσαμὼν (ἀποκρ. ἐν σελ. 386 τῆς Γιοὺρ) προχωρεῖ περαιτέρω ἀκόμη λέγων, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς οὐδὲ νὰ ***λούεται πρέπει τις***· οὐδὲ οἱ ἔχοντες τὰ λουτρὰ πρέπει νὰ τὰ καίουν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὅποιος δὲ λουσθῇ ἐν αὐτῇ ***νὰ διορθώνεται μὲ*** ἐπιτίμιον, κατὰ τὴν τοῦ ἐπισκόπου διάκρισιν. Καὶ αἱ ἀποστολικαὶ Διαταγαὶ βιβλ. γ΄. κεφ. θ΄. λέγουν ταῦτα· οὐδὲ εἰ ταῖς Κυριακαῖς ἡμέραις ἐπιτρέπομεν ὑμῖν ἄσεμνόν τι, ἢ φθέγγεσθαι ἢ πράττειν. Λέγει γὰρ ἡ γραφή, Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ, καὶ τὰς ἀγαλλιάσεις ὑμῶν μετὰ φόβου καὶ τρόμου γίνεσθαι χρή.»!

Τὸν θεσμὸν τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀργίας τῆς Κυριακῆς εἰσήγαγε πρῶτος ὁ Μέγας Κωσταντῖνος καὶ καθιέρωσε τὴν Κυριακὴν ὡς ἡμέραν γενικῆς ἀργίας καὶ λατρείας τοῦ Θεοῦ, ἐξαιρέσας αὐτῆς μόνον τοὺς γεωργούς, καὶ ἡ πρώτη σχετικὴ διάταξις εἶναι ἰδική του.

Ἐν τῷ Κώδικι τοῦ Ἰουστιν.(ν. 1 Κωδ. 3.12) περιέχεται ἡ διάταξις αὕτη τοῦ Κωσταντίνου καὶ Μαξιμιανοῦ τοῦ 305—306 περιληφθεῖσα καὶ εἰς τὰ Βασιλικὰ (7. 17,1). Κατ' αὐτήν· «Καὶ οἱ δικασταὶ πάντες καὶ οἱ δῆμοι τῶν πόλεων καὶ οἱ τεχνῖται καὶ πάντες ἐν τῇ Κυριακῇ ἀργείτωσαν». Ἐξῃροῦντο μόνον οἱ γεωργοί, δυνάμενοι νὰ γεωργήσωσι καὶ τὴν Κυριακήν, τοῦτο δ' ἐγένετο κατὰ τὴν διάταξιν «ἐπειδὴ συμβαίνει πολλάκις αὐτὴν (τὴν Κυριακὴν) ἐπιτηδειοτέραν εὑρεθῆναι πρὸς ἀροτρίασιν ἢ πρὸς τὴν τῶν ἀμπέλων γεωργίαν». Ἐθεωρήθη δὲ ἄτοπον ὡς ἐκ τῆς παρακωλύσεως τῆς ἐργασίας των τὴν Κυριακὴν «τῆς ἐκ τῶν ἀέρων ἀπολαύειν εὐκαιρίας».

Ἡ διάταξις αὕτη περιλήφθη καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀρμενοπούλου (Α. δ΄ 5 καὶ 6) καὶ περιέχεται ἐν τῇ ἑξαβίβλῳ.

Βραδύτερον οἱ Αὐτοκρ. Οὐαλεντιανός, Οὐάλης καὶ Ἀρκάδιος δι' ἑτέρας διατάξεώς των τῷ 389 (περιληφθείσης ἐν τῷ Κωδ. Γ 12 ν, 6) ἐπεξέτειναν τὴν ἀργίαν καὶ εἰς ἄλλας ἑορτασίμους ἡμέρας ἀπα-

(1) Πῶς ἠννόουν τὴν ἀργίαν οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἐξάγεται ἐκ διαφόρων γνωμῶν αὐτῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ Πηδαλίῳ [σελ. 251 52), ἐξ οὗ τὰς μεταφέρομεν ἐνταῦθα.

γορεύσαντες καὶ τὰ θεάματα πρὸς τούτοις «... τὰς γενεθλίους ἡμέρας τῶν μεγίστων πόλεων Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως δέον τὰ δίκαια ν' ἀναβάλλωνται διότι ἐξ αὐτῶν ἐγεννήθησαν, πρὸς δὲ τὰς ἁγίας ἡμέρας τοῦ Πάσχα αἵτινες ἀνὰ ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν προηγοῦνται καὶ ἕπονται, προσέτι τῶν γενεθλίων καὶ ἐπιφανείων τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν' ᾧ χρόνῳ δικαίως πρὸ πάντων ἐπιτελεῖται ἡ μνήμη τοῦ ἀποστολικοῦ πάθους... ἐν ταῖς προειρημέναις δὲ ταύταις ἁγιωτάταις ἡμέραις, ***οὐδὲ τῶν θεαμάτων τὴν ἄδειαν παρέχομεν***».

Διὰ μετεγενεστέρας διατάξεως τῶν αὐτοκρ. Λέοντος καὶ Ἀνθεμίου τοῦ ἔτους 409 περιληφθείσης εἰς τὸν Κώδ. τοῦ Ἰουστινιανοῦ (ν. ΙΙ. Κωδ. 3,12) καὶ εἰς τὰ Βασιλικὰ (27, 7.17) ἐπεξετάθη ἡ κυριακὴ ἀργία καὶ λεπτομερέστερον καθωρίσθησαν τὰ κατ' αὐτήν· ὥστε ὡς ἔχει ἡ διάταξις καὶ ἡ Κυριακὴ δέον νὰ τιμᾶται, καθ' ἃς (ἡμέρας) οὔτε θεάματα ἐπιτρέπονται νὰ τελῶνται, οὔτε δικαστικαὶ διαφοραὶ νὰ λύωνται «μηδὲ ἕνα προβαίνειν ἐκβιβασμὸν ἐν αὐτῇ, μηδὲ ὑπόμνησιν μηδὲ ἐγγυῶν ἀπόκτησιν, σιωπᾶν δὲ τοὺς ταξεώτας καὶ τοὺς δικολόγους, καὶ μηδὲ τοὺς κήρυκας κεχρῆσθαι τῇ συνήθει φωνῇ μήτε δικάζεσθαί τινα» καὶ μόνον ἐπετρέπετο «σύμφωνα καὶ διαλύσεις καὶ ἐν Κυριακῇ ποιεῖν».

Ἐκτὸς τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης ἡ διάταξις περιεῖχε καὶ ἄλλας, ἤτοι τὴν τέλεσιν ἱπποδρομιῶν ἢ κυνηγίων, καὶ ἂν ἀκόμη συνέπιπτε νὰ ἦναι τὰ γενέθλια τοῦ βασιλέως ἢ ἡ ἐπέτειος τῆς ἀναγορεύσεώς του καὶ τότε ἤργουν ταῦτα, περὶ ὧν κατωτέρω. Κατὰ τῶν παραβατῶν ἐπεβάλετο αὐστηρὰ ποινή, ἔκπτωσις ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος καὶ δήμευσις τῆς περιουσίας του.

Ἡ διάταξις αὕτη παρελήφθη καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀρμενοπούλου (Α.Δ.5) ὡς ἑξῆς: «ἐν τῇ Κυριακῇ καὶ ταῖς λοιπαῖς ἑορταῖς καὶ οἱ δικασταὶ καὶ πάντες ἀργείτωσαν πλὴν τῶν γεωργῶν»[1].

1. Ὁ Ματθαῖος Βλάσταρης [Σύνταγμα κατὰ Στοιχεῖον· Κ. καὶ ΛΖ'] τὰ ἑξῆς λέγει· «Ἡ Κυριακὴ ἄπρακτος ἔστω· ἐν αὐτῇ γὰρ οὐχ ὑπομιμνήσκεταί τις, ἢ ἐγγύας ἀπαιτεῖ, ἢ δημόσιον ἢ ἰδιωτικὸν χρέος, οὔτε δικάζεται, οὔτε σκηνικὴ θέα ἢ κυνήγιον ἢ ἱπποδρόμιον τελεῖται. Ἀλλ' εἰ καὶ φθάσῃ βασιλέως ***νατάλιον*** ἐν Κυριακῇ ὑπερτίθεται τὸ θεώριον. Ὁ δὲ θεωρῶν ἐν Κυριακῇ ἀποστρατεύεται καὶ δημεύεται· ἔξεστι δὲ πακτεύειν καὶ σύμφωνα ποιεῖν καὶ διαλύεσθαι.—Ἀλλαχοῦ δὲ ὁ νόμος ἀπαραίτητον μὲν τὴν ἀργίαν ἐν τῇ Κυριακῇ ἀπαιτεῖ, ἀλλ' ἄνευ τῶν γεωργῶν, ἴσως γὰρ τῶν ἔργων κατεπειγόντων, ἄλλην οὐχ οἷόν τε ἡμέραν εὑρεῖν, οὕτως αὐτοῖς πρὸς τὰ ἔργα συμβαλλομένην. Ἡ δὲ νδ' νεαρὰ τοῦ βασιλέως Λέοντος, σχολάζειν κατὰ τὴν Κυριώνυμον καὶ τοὺς γεωργοὺς διορίζεται».

ΜΙΧΑΗΛ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ

KYΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ

Ἡμερομηνία		Κυριακαὶ Εὐαγγελίων	Κυριακαὶ Ἀποστόλων	Ἑωθινά	Ἦχοι
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	5	Κυρ. ΙΣΤ' Λουκᾶ	Κυριακὴ ΛΓ'	Α'	α'
	12	Κυρ. ΙΖ' Λουκᾶ	Κυριακὴ ΛΔ'	Β'	β'
	19	Κυρ. Ἀπόκρεω	Κυρ. Ἀπόκρεω	Γ'	γ'
	26	Κυρ Τυροφάγου	Κυρ. Τυροφάγου	Δ'	δ'

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Τὸ Εὐαγγέλιον ὡς βάσις τῆς ζωῆς.

Ἔν τινι περιοδικῷ τῆς Νέας Ὑόρκης ὁ ἀμερικανὸς Κάρολος Στέλτελ διαπραγματευόμενος τὸ ζήτημα ἂν ἦνε δυνατὸν ἡ θρησκεία νὰ τεθῇ ὡς βάσις μιᾶς οἰκονομικῆς ἐπιχειρήσεως, καταλήγει εἰς καταφατικὰ πορίσματα, τὰ ὁποῖα ἐξαίρονται ὑπό τινων ὡς «μία ἐντελῶς νέα ἄποψις τοῦ ἐργατικοῦ προβλήματος». Ἡ δῆθεν «νέα» αὕτη ἄποψις τοῦ ἐν λόγῳ προβλήματος ἔγκειται ἐν τούτῳ, ὅτι οἱαδήποτε ἐπιχείρησις δύναται κάλλιστα νὰ πνευματοποιηθῇ, δύναται δῆλα δή, ἀντὶ νὰ ἦνε πηγὴ στενοχωρίας καὶ δυστυχίας διὰ τοὺς χρησιμοποιουμένους εἰς αὐτὴν ἐργάτας, νὰ μεταβληθῇ εἰς τεραστίαν εὐκαιρίαν ἀγαθοεργοῦ δράσεως διὰ τοὺς ἰδιοκτήτας ἢ τοὺς διευθυντάς της. Οὗτοι, δῆλον ὅτι, ἅμα ὡς ἀντιληφθοῦν ὅτι εἰς τὴν διάθεσίν των ἔχουν μίαν θαυμασίαν εὐκαιρίαν, δύνανται νὰ ἐφαρμώσουν τὴν θρησκείαν εἰς τὴν ζωὴν καθ' ὅλας της τὰς ἐκδηλώσεις ἐν τῷ εὐρυτάτῳ βιομηχανικῷ καὶ τῷ καθ' ὅλου ἐργοδοτικῷ πεδίῳ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οὐ μόνον ἡ ζωὴ τοῦ ἐργάτου θὰ ἀπέβαινεν ἄνετος καὶ ἡ ἐργασία του θὰ μετεβάλλετο εἰς εὐλογίαν καὶ εὐχαρίστησιν, ἀλλὰ καὶ ἡ βιομηχανία καὶ πᾶσα ἐπιχείρησις θὰ ἐξηνθρωπίζετο καὶ θὰ ἠθικοποιεῖτο, οἱ ἐργοδόται δὲ οὕτω ρυθμίζοντες τὸ ἐργατικὸν πρόβλημα θὰ ἀπέβαινον οἱ εὐεργέται τῆς μεγίστης μερίδος τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀλλ' αἱ ἰδέαι αὗται δὲν εἶνε νέαι· ἀνεπτύχθη ὑπὸ πλείστων καὶ ὑφ' ἡμῶν πολλάκις καὶ διεξοδικῶς ὅτι μόνος ὁ Χριστιανισμὸς ὀρθῶς νοούμενος καὶ ἐφαρμοζόμενος εἰς τὴν ζωὴν δύναται νὰ λύσῃ κατὰ τὸν ἄριστον καὶ ἰδανικώτερον τρόπον τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα· ὅτι ἀρκεῖ οἱ πλούσιοι, οἱ ἰδιοκτῆται καὶ οἱ ἐργοδόται νὰ ἐνστερνισθῶσι τὴν ἀλήθειαν ὅτι ἡ ἀξία τοῦ ἀνθρωπίνου ἀτόμου εἶνε ἀνυπολόγιστος, διότι εἶνε πλάσμα τοῦ Θεοῦ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶνε ὂν πνευματικὸν καὶ ἠθικόν, ὅτι τὸ μεταβάλλειν αὐτὸν εἰς μηχανὴν καὶ τὸ θεωρεῖν αὐτὸν ὡς ἄψυχον ὑλικὸν ἀποτελεῖ τὸ μέγιστον τῶν κακουργημάτων, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ἔχει δικαιώματα ἐπὶ ἀνθρωπίνης ζωῆς,—ἀρκεῖ, λέγομεν,

νὰ ἐνστερνισθῶσι τὰς ἀληθείας ταύτας οἱ ἐργοδόται καὶ ν' ἀνταποκριθῶσι πρὸς αὐτάς, διὰ νὰ μεταβληθῇ ἡ ζωὴ ἄρδην καὶ νὰ ἐκλίπουν διὰ παντὸς οἱ περίφημοι κομμουνισμοὶ καὶ ἀναρχισμοὶ καὶ ὑλισμοί. Ταῦτα καλὸν βεβαίως νὰ λέγωνται καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνωνται, ἀλλὰ ὀφλισκάνουσιν ἄγνοιαν δεινὴν ὅσοι νομίζουσιν ὅτι εἶνε πρωτάκουστα, διότι ἀποτελοῦσι διδάγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ παλαίφατα. Ἂς ἐφαρμοσθῶσιν αἱ ἀρχαὶ αἱ χριστιανικαί, καὶ πᾶσα ἡ κοινωνικὴ κακοδαιμονία θὰ διαλυθῇ ὡς καπνός.

«Stockholm».

Ἀπὸ τοῦ τρέχοντος μηνὸς ἐκδίδεται ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βερολίνου κ. A. Titius τὸ περιοδικὸν «Στοκχόλμη» ὡς τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς ὀργανώσεως «Ζωὴ καὶ ἐργασία» (Life and Work). Κατ' ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Συνεχείας τῆς ὀργανώσεως ταύτης τὸ περιοδικὸν θὰ ἐκδίδεται εἰς τρεῖς γλώσσας, ἀγγλικήν, γερμανικὴν καὶ γαλλικήν, θὰ ἐπιδιώκῃ δὲ τὴν ἐπιστημονικὴν συζήτησιν καὶ λύσιν τῶν διαφόρων κοινωνικῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα ἀποσχολοῦσι σήμερον τὴν παγκόσμιον ἐκείνην ὀργάνωσιν καὶ τὰ ὁποῖα δὲν εἶνε διάφορα ἐκείνων, ἅτινα ἐνδιαφέρουσι καὶ πρέπει νὰ ἐνδιαφέρουσι πρωτίστως τὰς Ἐκκλησίας. Ἡ «Στοκχόλμη» ἐξησφάλισε τὴν συνεργασίαν διεθνοῦς κύρους συνεργατῶν, ὀνόματα δ' ὡς τῶν Titius, Söderblom, E. Gounelle, Mood, Garvie, Seeberg, Simons κ. ἄ. ἐγγυῶνται διὰ τὴν ἀπόλυτον ἐπιτυχίαν τοῦ διεθνοῦς τούτου περιοδικοῦ καὶ διὰ τὸ κῦρος, τὸ ὁποῖον ἔχει ἤδη ἐν τῷ καθ' ὅλου ἐπιστημονικῷ καὶ ἐκκλησιαστικῷ διεθνεῖ κόσμῳ. Ἐκ τῶν ἑλλήνων ἐπιστημόνων προτάσει τοῦ μέλους τῆς διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς τῆς Συνεχείας καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Α. Ἀλιβιζάτου προσελήφθησαν ὡς συνεργάται οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Κ. Βαρβαρέσος, Δ. Μπαλᾶνος, Π. Μπρατσιώτης κ. ἄ. καὶ προτάσει τοῦ Διευθυντοῦ κ. Titius ὁ ἴδιος κ. Α. Ἀλιβιζᾶτος. Ἡ μελέτη τῶν διαφόρων διεθνῶν κοινωνικῶν προβλημάτων καὶ ἡ δημοσία αὐτῶν συζήτησις ἀσφαλῶς θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀπὸ χριστιανικῆς ἐπόψεως λύσιν αὐτῶν, εἶνε δ' ἀδύνατον νὰ παρέλθῃ τὸ γεγονὸς ἀπαρατήρητον διότι, ὡς γράφει ὁ πολὺς Söderblom, ὁ τῆς Σουηδίας Ἀρχιεπίσκοπος, «τὰ προβλήματα ταῦτα δὲν ἔχουσι τοπικὰ ὅρια, ἀλλ' ἐπεκτείνονται ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ πεδίου τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ». Ἡ ἑλληνικὴ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία συμμετέχουσα καὶ συνεργαζομένη εἰς τὴν μεγάλην ταύτην ὀργάνωσιν καὶ συμμεριζομένη τὴν ἀνάγκην τῆς χριστιανικῆς ἐπιλύσεως τῶν περὶ οὗ πρόκειται ζητημάτων χαίρει διὰ τὴν νέαν προσπάθειαν· ἡ προσπάθεια αὕτη, ὡς καὶ ἡ ἀπόφασις τῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς τῆς Συνεχείας πρὸς ἵδρυσιν ἀπὸ τοῦ τρέχοντος ἔτους τοῦ διεθνοῦς «Ἰνστιτούτου Ἐργασίας» ἐν Γενεύῃ παρὰ τῇ Κοινωνίᾳ τῶν Ἐθνῶν ἀποτελοῦσι τὰς δύο ἀληθῶς ἐξαιρετικὰς ἀποπείρας πρὸς ἐπιβολὴν τῶν χριστιανικῶν ἰδεωδῶν ἐν τῷ κοινωνικῷ καθόλου ὀργανισμῷ. Ἡ «Ἐκκλησία» ἐκφράζουσα χαρὰν μεγάλην ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τῆς νέας συναδέλφου θὰ εἶνε εὐτυχὴς ἐὰν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἶνε εἰς θέσιν νὰ φιλοξενῇ ἐν μεταφράσει ἄρθρα τοῦ διεθνοῦς κύρους περιοδικοῦ τούτου.

Ἀθανασία.

«Δὲν βλέπω νὰ ὑπάρχουν πειστικὰ ἐπιχειρήματα ὅτι θὰ χαθῶ τελείως ὅταν ἀποθάνω»,—εἶνε ἡ δήλωσις τοῦ διασήμου ἄγγλου ἐπιστήμονος Haldane, προχθὲς ἀκόμη λεχθεῖσα πρὸς ἀνταποκριτὴν τοῦ παγκοσμίου τύπου. Ἡ δήλωσις αὕτη δὲν εἶνε διάφορος ἐκείνων, τὰς ὁποίας οὐχὶ πρὸ πολλοῦ ἐσταχυολογήσαμεν ἐν τῇ στήλῃ ταύτῃ ἐκ μιᾶς προσφάτου ἐρεύνης περὶ τῶν πεποιθήσεων τῶν κορυφῶν τῆς συγχρόνου γαλλικῆς ἐπιστήμης. Καὶ ὅμως ὑπάρχουν πάμπολοι κορδακιζόμενοι ὡς ἐπιστήμονες καὶ μὴ δεχόμενοι ζωὴν μετὰ θάνατον. Ἀλλ' οὗτοι εἶνε νεκροὶ ἀπὸ τοῦδε· ἀχύριναι κεφαλαὶ καὶ καρδίαι ταριχευμέναι ἄνευ λογικῆς καὶ ἄνευ παλμοῦ

Ἡ προσευχὴ τῶν παιδίων.

Καθηγητής τις τῆς φιλοσοφίας ἐν Κοπεγχάγῃ ἐν συνελεύσει παιδαγωγῶν ἐπετέθη ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως κατὰ τῆς ἑσπερινῆς προσευχῆς τῶν παιδίων. Χαρακτηρίσας αὐτὴν ὡς «θρησκεπτικὸν μαγισμὸν πρωτογενοῦς προελεύσεως» ἐξώρκισε τοὺς διδασκάλους καὶ τοὺς παιδαγωγοὺς νὰ τὴν ἀποσκορασκίσουν, δημιουργοῦντες ἀνάλογον κίνησιν μεταξὺ τῶν γονέων καὶ τῶν καθ' ὅλου διδακτικῶν κύκλων. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς διαλέξεως ὑπῆρξεν ὁποῖον καὶ ἀνεμένετο. Τρικυμία διαμαρτυριῶν μεστῶν ὑψίστης ἀγανακτήσεως πανταχόθεν ἠγέρθη. Σύσσωμος ὁ κόσμος τῶν πατόρων μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν διάσημον ἀρχιεπίσκοπον Οὐψάλης Söderblom, οἱ πατέρες καὶ αἱ μητέρες πάντων τῶν κοινωνικῶν στρωμάτων, βιομήχανοι, στρατιωτικοί, οἱ ἐπαγγελματίαι παντὸς εἴδους ἐξηγέρθησαν κατὰ τοῦ παραδοξολόγου τούτου φιλοσόφου ἐν μιᾷ διαμαρτυρίᾳ, οὕτω δὲ οὐ μόνον ὑπ' οὐδενὸς ἠκούσθη ὁ «ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς», ἀλλὰ καὶ προῆλθε τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα : ἔτι περισσότερα προσοχὴ ἐδόθη εἰς τὴν θρησκευτικὴν τῶν παιδίων ἀνατροφήν. Παρόμοιά τινα περὶ τῆς προσευχῆς τῶν παιδίων ἐψηφί-

σθησαν, ἂν δὲν ἀπατώμεθα, καὶ ἐνταῦθα. Ἀλλ' ὅσα εἴπομεν ἀνωτέρω ἐγένοντο ἐν Σκανδιναυΐᾳ

Ὁμολογία.

Κατὰ τὴν ιε' συνέλευσιν τοῦ σοβετικοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος, τὴν γενομένην ἐν Μόσχᾳ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος μηνὸς Δεκεμβρίου, ὁ γενικὸς αὐτοῦ γραμματεὺς καὶ πραγματικὸς αὐτοῦ δικτάτωρ Στάλιν ὡμίλησε σὺν ἄλλοις διὰ μακρῶν περὶ τῶν «ἀτελειῶν» καὶ τῶν «ἐλλείψεων» τῆς πολιτικῆς τῶν σοβετικῶν κομμουνιστῶν. Μεταξὺ τῶν ἐλλείψεων τούτων κατέλεξε καὶ τὴν ἐξασθένησιν τοῦ ἀντιθρησκευτικοῦ ἀγῶνος,—πασιφανὲς ἀποτέλεσμα τῆς ἰδιαιτέρας τονώσεως τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος παρὰ τὸν ἀμείλικτον διωγμόν. Ὁ Στάλιν ἔκαμεν ἔκκλησιν εἰς τοὺς ὁμοϊδεάτας του ὅπως ἀναζωογονήσουν τὸν ἀντιθρησκευτικὸν ἀγῶνα μετὰ νέας ἐνεργείας. Ἀλλ' εἰς μάτην. Διότι αὐτὸς εἶνε ὁ κύριος χαρακτὴρ τοῦ χριστιανισμοῦ: νὰ κρατύνεται, νὰ ἐνισχύεται καὶ νὰ ζωογονῆται διωκόμενος.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Δ. Ἱερὰ Σύνοδος συνῆλθε εἰς τὰς τρεῖς τακτικὰς συνεδρίας τῆς Ἑβδομάδος ταύτης.

—Σήμερον Σάββατον συνέρχεται ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου εἰς πρώτην συνεδρίαν τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

—Τὴν παρελθοῦσαν Τετάρτην ἐξεδικάσθη ἐν τῷ ἐνταῦθα κακουργοδικείῳ ἡ ὑπόθεσις τοῦ κουρέως Πειραιῶς Καραγιαννίδου, ὅστις τῇ 21 Μαΐου 1927 ἐντὸς τοῦ ἐν Πειραιεῖ ναοῦ τοῦ Ἁγ. Κωνσταντίνου ἐπετέθη κατὰ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ ἐκακοποίησεν αὐτὸν καὶ τριῶν μοναχῶν αἵτινες ἀπεδοκίμασαν αὐτόν. Ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων ἐξεδόθη ἡ ἑξῆς ἀπόφασις: Ἐκηρύχθησαν μὲν ἔνοχοι καὶ ὁ Καραγιαννίδης διότι ἀδίκως ἐπετέθη κατὰ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἐντὸς τοῦ ναοῦ καὶ αἱ μοναχαὶ διότι ἀπεδοκίμασαν αὐτόν, ἀλλ' οἱ ἔνορκοι παρεδέχθησαν ὅτι τόσον ὁ Καραγιαννίδης ὅσον καὶ αἱ καλογραῖαι ἐξετέλεσαν τὰς πράξεις ταύτας ἐν καταστάσει πλήρους συγχύσεως ἕνεκα ψυχικῶν παραισθήσεων ὀφειλομένων εἰς τετυφλωμένον θρησκευτικὸν αἴσθημα ἢ πάθος τὸ ἀναπτυχθὲν ἀνενδότως καὶ ἀκαταμαχήτως ἕνεκα τῆς γενομένης μεταβολῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὀρθοδόξου ἡμερολογίου. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀνωτέρω ἐτυμηγορίας τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀπήλλαξε τοὺς κατηγορουμένους πάσης ποινῆς.

—Διωρίσθη κατὰ μετάπεμψιν, καὶ ἐπὶ διετίαν, Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Δημιόβης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας, ὁ ἐκ τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βουλκαίων τῆς αὐτῆς Ἱερ. Μητροπόλεως Ἱερομόναχος Νικηφόρος Μπούτσης.

—Ἐχορηγήθη τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Κυθήρων δεκαήμερος προσέτι ἄδεια ἀποχῆς ἀπὸ τῶν καθηκόντων αὐτοῦ πρὸς ἀποθεραπείαν.

—Διενεργηθείσης ἐκλογῆς Ἡγουμ)λίου τῇ 18 Δ]βρίου π. ἔτ. ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεις Κορινθίας ἐξελέγησαν Ἡγούμενος μὲν ὁ Ἱερομ. Γερμανὸς Ἀνδρικόπουλος, σύμβουλοι δὲ οἱ μοναχοὶ Χαρίτων Ζάρκας καὶ Νικόδημος Παπαγεωργίου.

—Ἡ Δ. Ἱερὰ Συνόδος ἐνέκρινε τὴν εἰς πρεσβύτερον χειροτονίαν τοῦ Γεωργίου Παρίση-Μαλιοχάπη διὰ τὸ χωρίον Συκῆ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος. Ὡσαύτως τὴν τοῦ Ἀθανασίου, Δημ. Καπῆ διὰ τὸ χωρίον Οὐσλάρ, τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

—Τὸ Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορινθίας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5 καὶ ἀπὸ 14 Δ]βρίου π. ἔτ. ἀποφάσεώς του ἐπέβαλε τὴν κοινὴν τῆς διετοῦς ἀργίας καὶ ἰσοχρόνου σωματικοῦ περιορισμοῦ ἐντὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Δημητρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορινθίας, εἰς τὸν ἀδελφὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Γεωργίου, τῆς αὐτῆς Μητροπόλεως, Ἱερομόναχον Γεννάδιον Πίτταν. Ὡσαύτως τὸ Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πατρῶν ἐπέβαλε τὴν ποινὴν τῆς τεσσαρακονθημέρου ἀργίας ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας καὶ ἰσοχρόνου στερήσεως τῶν ἐκ τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ δικαιωμάτων εἰς τὸν Ἱερέα Γεώργιον Μακρῆν, ἐφημέριον τοῦ ἐν Πάτραις Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

—Διὰ Διατάγματος τῇ 8 Δ)βρίου π. ἔτ ἐκδοθέντος καὶ τῇ 20 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 231 φύλλῳ τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως, ἐνεκρίθη ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2178 π. ἔτ. Συνοδικῆς ἀποφάσεως ἐπιβληθεῖσα ποινὴ τῆς ἑξαμήνου ἀργίας ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας καὶ ἰσοχρόνου σωματικοῦ περιορισμοῦ ἐντὸς τῆς Ἱερ. Μονῆς τοῦ Ἁγίου Στεφάνου (Μετεώρων) εἰς τὸν τέως ἀδελφὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοζίτσης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ναυπακτίας καὶ νῦν ἀδελφὸν τῆς κατὰ τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Κορινθίας Ἱερᾶς Μονῆς Φανερωμένης, Ἀρχιμ. Θεόφιλον Θεο-

φανόπουλον. Ἐπίσης δι' Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐνεκρίθη ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2152 καὶ ἀπὸ 24 Ν]βρίου π. ἔτ. Συνοδικῆς ἀποφάσεως ἐπιβληθεῖσα ποινὴ τῆς διμήνου ἀργίας ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας μετ' ἰσοχρόνου στερήσεως τῶν ἐκ τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ δικαιωμάτων εἰς τὸν Ἱερέα Ἰωάννην Λάζον ἐφημέριον Κομποτίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἄρτης.

—Διὰ Διατάγματος τῇ 2 τρέχοντος μηνὸς καὶ ἔτους ἐκδοθέντος καὶ τῇ 9 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 5 φύλλῳ τῆς ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως ἐχαρίσθη τὸ ὑπόλοιπον τῆς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2165 π. ἔτ. Συνοδικῆς ἀποφάσεως ἐπιβληθείσης ποινῆς τῶν δύο ἐτῶν καὶ ἑνὸς μηνὸς ἀργίας ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας μετ' ἰσοχρόνου στερήσεως τῶν ἐκ τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ δικαιωμάτων εἰς τὸν τέως ἐφημέριον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Αἰκατερίνης (Πλάκας) τῆς Ἱερ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Φιλήμονα Βλαχόπουλον.

—Διὰ Διατάγματος τῇ 17 Δ]βρίου π. ἔτ. ἐκδοθέντος καὶ τῇ 2 Ἰανουαρίου ἐν. ἔτ. καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 1 φύλλῳ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἐνεκρίθη ἡ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 2166 Συνοδικῆς ἀποφάσεως παρελθ. ἔτ. ἐπιβληθεῖσα ποινὴ τῶν δύο ἐτῶν ἀργίας μετ' ἰσοχρόνου στερήσεως τῶν ἐκ τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ δικαιωμάτων καὶ ἰσοχρόνου σωματικοῦ περιορισμοῦ ἐν τῇ ἐν τῇ Νήσῳ Σάμῳ Ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ, εἰς τὸν τέως ἐφημέριον Ἁγίου Δημητρίου (Λουμβαρδάρη) τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, Ἀρχιμ. Διονύσιον Χατζηδημητρίου.

—Διὰ Διατάγματος τῇ 2 τρέχοντος μηνὸς καὶ ἔτους ἐκδοθέντος καὶ τῇ 9 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ἔτους καταχωρισθέντος ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 5 φύλλῳ τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως ἐπετράπη ἡ μεταγωγὴ τοῦ Ἱερομ. Δαμισνοῦ Γεωργιάδου ἀδελφοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, τῆς Ἱερ. Μητροπόλεως Ὕδρας καὶ Σπετσῶν, ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φωκίδος, εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν «Ἐπάνω Χρέπα» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαντινείας, πρὸς ἔκτισιν τοῦ ὑπολοίπου τῆς ποινῆς τῆς δεκαετοῦς ἀργίας καὶ ἰσοχρόνου σωματικοῦ περιορισμοῦ.

—Ἐπεστράφη τῷ Σεβασμιώτατῳ Μητροπολίτῃ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ἡ ὑποβληθεῖσα τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ δικογραφία κατὰ τοῦ μοναχοῦ Γαβριὴλ Μπούρα, ὅπως ἐνεργήσῃ κατὰ τοῦ εἰρημένου μοναχοῦ αὐτεπαγγέλτως ἀνακρίσεις.

—Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἀφορμὴν λαβοῦσα ἐκ τῶν δύο προσφάτων κηδειῶν τῶν ἀποθανόντων Ἀρχιερέων, Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως Αἰμιλιανοῦ, καὶ Μητροπολίτου Λευκάδος Δανιήλ, καθ' ἃς παρὰ τὴν κρατήσασαν ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Κράτους συνήθειαν, οὐδεμία δύναμις στρατιωτικὴ ἀπεστάλη πρὸς ἀπόδοσιν τῶν ὑπὸ τοῦ Στρατιωτικοῦ Κανονισμοῦ ὁριζομένων τιμῶν, διὰ τοῦ ἀπὸ 21 τρέχοντος μηνὸς καὶ ἔτους ἐγγράφου Αὐτῆς πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργεῖον ἐπέστησε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς παραλείψεως ταύτης, καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸ ἐν ταὐτῷ, ὅπως προβῇ εἰς τὴν διόρθωσιν τοῦ ὡς εἴρηται Στρατιωτικοῦ Κανονισμοῦ, ἵνα αἱ ἀνάλογοι τιμαὶ ἀποδίδωνται καὶ εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς ἐκείνους οἵτινες μακρὰν τῆς Ἕδρας αὐτῶν ἀποθνήσκουσιν.

—Ἐχορηγήθη τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Καρυστίας πενθήμερος ἀπουσίας ἄδεια δι' Ἀθήνας διὰ λόγους ὑγείας.

—Ἀπεστάλη τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Φωκίδος ὁ φάκελλος τῆς δικογραφίας κατὰ τοῦ τέως Διευθυντοῦ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Προπαρασκευαστικῆς Σχολῆς Λαμίας Εὐθυμίου Ἀγγελίδου, ὅπως προβῇ εἰς ἐξέτασιν τῶν ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου προτεινομένων μαρτύρων ὑπερασπίσεως, ὑποβάλῃ δ' εἶτα τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τὸν συμπληρωθησόμενον φάκελλον διὰ τὰ περαιτέρω.

—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφαρσάλων κ. Ἰεζεκιὴλ κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν Χριστουγένων κατήρτισεν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κ. κ. Ἠλιάδου Εἰσαγγελέως, Ἀλαμανοῦ δημάρχου Καρδίτσης, Τσαβάρα διευθυντοῦ τῆς Χωροφυλακῆς, Μαστρογιαννίτη Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου, Κ. Τσαγανοπούλου Τραπεζίτου, Δ. Λάπα, Προέδρου Γεώργ. Συλλόγου, καὶ Ἀθ. Τσικούνη Προέδρου τῶν Κρεοπωλῶν, ἥτις ὑπὸ τὴν προεδρείαν του περιῆλθεν αὐτοπροσώπως ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τὴν ἀγορὰν Καρδίτσης καὶ συνέλεξε 35.000 δρχ. ἃς διένειμεν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν. Οἱ Σεβ. Μητροπολίτης δίδων τὸ καλὸν παράδειγμα προσέφερε πρῶτος δρχ. 2.000.

—Ὁμοίως τὰ ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Πρωτοσυγκέλου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος ἀρχιμ. Κυρίλλου Καρμπαλιώτου Ἐνοριακὰ φιλόπτωχα Ταμεῖα τῶν Κυριῶν ἔδωκαν παράστασιν κινηματογραφικὴν καὶ συνέλεξαν δρχ. 10.000. Προηγουμένως ὁ πανοσ. Πρωτοσύγκελλος ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν «Θεσσαλικὴν» θερμὴν προτρεπτικὴν ἔκκλησιν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν.

—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Ἀνδρέας κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων κατήρτισεν ἐπιτροπὴν ὑπὸ τὴν ἑαυτοῦ προε-

δρείαν ἐκ τῶν κ. κ. Προέδρων τῶν κοινοτήτων Ἄνω καὶ Κάτω Κυπαρισσίας, τοῦ διευθυντοῦ τῆς Χωροφυλακῆς Τριφυλίας καὶ τῶν διευθυντῶν τῶν ἐν Κυπαρισσίᾳ Ὑποκαταστημάτων τῆς Ἐθνικῆς καὶ Ἀθηναϊκῆς Τραπέζης, ἥτις μετὰ τοῦ Ἀρχιερέως περιελθοῦσα τὰ καταστήματα τῆς πόλεως συνέλεξεν ἱκανὰς χιλιάδας δραχμῶν, τὰς ὁποίας διένειμεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας εἰς τοὺς πτωχοὺς τῆς πόλεως καὶ τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς Κυπαρισσίας κρατουμένους, οἵτινες εὐγνωμόνως καὶ μετὰ συγκινήσεως ἀπεδέχθησαν τὴν προσφορὰν ταύτην καὶ ἐνέργειαν ὑπὲρ αὐτῶν τοῦ Ἀρχιερέως των.

—Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου προσεκλήθη ὅπως μετάσχῃ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς 50ετηρίδος τῆς προτεσταντικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων. Ὁ Κοσμήτωρ τῆς Σχολῆς κ. Ἀμ. Ἀλιβιζᾶτος δι' ἐγγράφου αὐτοῦ συνεχάρη τὴν ἑρτάζουσαν Σχολήν, κωλυόμενος δὲ νὰ μετάσχῃ προσωπικῶς τῶν ἑορτῶν παρεκάλεσε τὸν ἐν Παρισίοις Πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος νὰ λάβῃ πρόνοιαν διὰ τὴν ἐν ταῖς ἑορταῖς ἐκπροσώπησιν τῆς ἑλληνικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, οὗτος δ' ἀνέθηκε τὴν ἀντιπροσωπείαν εἰς τὸν πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτην κ. Βασιλάκην, ὅστις προσεφώνησε καταλλήλως.

ΛΑΤΙΝΙΚΗ

Κατ' εἰδήσεις ἐκ Ρώμης ὁ Πάπας ἐξέδωκεν ἐγκύκλιον ποντιφικήν, σχετικὴν πρὸς τὰς ἐσχάτως καταβαλλομένας προσπαθείας διὰ τὴν ἕνωσιν τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν. Ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ τονίζεται, ὅτι ὁ μόνος τρόπος ἀμέσου καὶ πραγματικῆς ἑνώσεως εἶνε νὰ ἐπανέλθουν ἀνεπιφυλάκτως ὅλοι οἱ χριστιανοὶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἀναγνωρίζοντες αὐτὴν ὡς τὴν μόνην ἐκπρόσωπον τοῦ Ἱδρυτοῦ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τὸν Πάπαν ὡς νόμιμον διάδοχον τοῦ Ἁγίου Πέτρου. Ἡ παπικὴ ἐγκύκλιος χαρακτηρίζει τὰς ἑκάστοτε συγκροτουμένας Διασκέψεις διὰ τὴν ἕνωσιν ἢ προσέγγισιν τῶν Ἐκκλησιῶν ὡς δολίας καὶ ἀπατηλὰς καὶ συνιστᾷ αὐστηρῶς εἰς πάντας τοὺς κατολικοὺς ἱεράρχας νὰ μὴ παρασύρωνται εἰς σχετικὰς συζητήσεις, οὔτε νὰ πιστεύουν, ὅτι ἐπιτρέπεται ἐλευθερία προτιμήσεως ἄλλου δόγματος. Τὴν ἐγκύκλιον ταύτην ἑρμηνεύει διὰ μακρῶν τὸ ὄργανον τοῦ Βατικανοῦ «Ρωμαῖος Παρατηρητής».

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

«ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΗ».—Φέρεται εἰς γνῶσιν τῶν κ. κ. φοιτητῶν καὶ τῶν ἀποφοίτων τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ὅτι κατ' αὐτὰς ἄρχεται ἡ ἐκτύπωσις τῶν πανεπιστημιακῶν μαθημάτων τῆς Ἀπολογητικῆς, ἅτινα δημοσιεύονται ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ἀπολογητικῆς κ. Γρηγορίου Παπαμιχαὴλ ἀντὶ χειρογράφου πρὸς χρῆσιν τῶν φοιτητῶν τῆς Θεολογίας. Τὸ σύνολον τῶν μαθημάτων ἀπαρτισθήσεται ἐκ δύο τευχῶν. Πρὸς τὸ παρὸν ἐκδίδεται τὸ πρῶτον τεῦχος, τιμώμενον δρ. 100. Οἱ βουλόμενοι νὰ ἀποκτήσωσιν αὐτὸ δέον νὰ προκαταβάλωσι τὸ ἀντίτιμον. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιτύπων ἔσται περιωρισμένος.

Γερμανοῦ, μητροπολίτου Θυατείρων, Ἐξάρχου δ. καὶ β. Εὐρώπης, Ἡ νέα ἀναθεώρησις τοῦ Ἀγγλικοῦ Εὐχολογίου. Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς «Ὀρθοδοξίας». Κων]πολις 1927.

Μιχαὴλ Εὐστρατιάδου, Α'. Περὶ τῆς χαρτοπαιξίας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων. Περὶ τῶν κοττιστῶν ἤτοι κυβιστῶν.—Β'. Περὶ ἐθίμου μὴ τελέσεως γάμων κατὰ μῆνα Μάϊον. Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ «Δελτίου» τῆς Χριστ. Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Ἀθῆναι 1926.

Weltkonferenz für Praktisches Christentum [Stockholm]. — Niederschrift der Sitzungen des Fortsetzunghaus) Winchester. England

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Λαύρας. Διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποιήσεως τὸ γάλα τῶν αἰγοπροβάτων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν διαχειμαζόντων ἐν Μπάστα λεχαινῶν. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται τὴν 29ην Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10ην--12ης μεσημβρινὴν ἐνεστεχανοῖς ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου κ. Ἀλεξάνδρου Καλπούρου ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του πρώτη προσφορὰ ὁρίζεται δραχμαὶ πέντε κατ' ὀκᾶν ὅροι διακηρύξεως καὶ πᾶσα σχετικὴ πληροφορία παρὰ τῷ εἰρημένῳ Συμβολαιογράφῳ καὶ τῷ Γραφείῳ τῆς Μονῆς. Ἐν Ἱερᾷ Μονῇ Ἁγίας Λαύρας τῇ 18η Ἰανουαρίου 1928.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Στεφανίῳ Ἱερᾶς Μονῆς «Ἅγιος Δημήτριος» διακηρύττει ὅτι δοθείσης μείζονος προσφορᾶς ἐπὶ τῆς δημοπρασίας τῆς ἐνεργηθείσης τὴν 8ην τρέχ. μηνὸς διὰ τὴν ἐκποίησιν τῶν ἀγρῶν Ταξιάρχη, ἐπαναλαμβάνεται αὕτη τὴν 29ην τρ. μηνὸς ἐν Χιλιομοδίῳ καὶ ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Κλεωνῶν Δημητρίου Μπαχταλιᾶ ὑπὸ τοὺς αὐτούς, ὡς καὶ ἡ προηγουμένη ὅρους.

Ἐν Ἱερᾷ Μονῇ Στεφανίου τῇ 15 Ἰανουαρίου 1928.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπὴ
ΠΑΤΡΩΝ ΑΝΤΩΝΙΟΣ, ΣΥΡΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
Διευθυντὴς
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθ. Πανεπιστημίου
Τίμημα ἐτησίας ἐγγραφῆς
Ἐσωτ. Δρχ. 50. Ἐξωτ. Φρ. 50. Ἀμερικῆς Δολ. 3
Γραφεῖα «Ἐκκλησίας»:
Μέγαρον Ἀρχιεπισκοπῆς ὁδὸς Φιλοθέης 21

Τύποις «Φοίνικος», ὁδὸς Σταδίου, 38 Ἀθῆναι